

RAUTALAMMIN KIRJASTON TOIMINTASUUNNITELMA 2027

Tavoitteet

Rautalammin kirjaston toiminnan tavoitteena on edistää kuntalaisten lukutaitoa, tiedonsaantia, kulttuurista osallisuutta, elinikäistä oppimista ja hyvinvointia. Kirjasto tarjoaa kaikille kuntalaisille tasavertaiset mahdollisuudet kirjallisuuden, tiedon, kulttuurin ja digitaalisten palveluiden käyttöön sekä toimii aktiivisena yhteistyökumppanina kunnan, koulujen, yhdistysten ja muiden paikallisten toimijoiden kanssa.

Vuoden 2027 tapahtumat ja toiminta

Helmikuu

Lapsiperheille suunnattu talvirieha järjestetään vuosittain helmikuun alussa yhteistyössä paikallisten toimijoiden kanssa. Tapahtuma tarjoaa monipuolista toimintaa sekä lapsille että aikuisille. Ohjelmaa järjestetään kirjaston tiloissa ja ulkoalueilla.

Rautalammin kulttuuriseura järjesti syksyllä 2026 Kalikkakasan runokilpailun rautalampilaisille. Palkintojuhlaa vietetään tiistaina 23.2.2027 Rautalammin kirjaston Kivijalassa. Kirjasto osallistuu markkinointiin, palkintokirjojen valintaan ja palkintojuhlaan.

Maaliskuu

Paljon kiitosta saanut tapahtuma ”Pehmot yökylään!” järjestetään taas kevään aikana. Pehmolelu viettävät yön kirjastossa, mikä opettaa lasta käsittelemään eron tunnetta ja lisää lukuintoa. Kirjastossa yöllä seikkaileva pehmolelu valitsee lapselle sopivaa luettavaa. Pehmoille on luvassa leikkimistä, pelailua – ja tietenkin satujen lukemista! Kuvia pehmojen yöllisistä seikkailuista julkaistaan myöhemmin kirjaston Facebook- ja Instagram-sivuilla.

Yläkouluikäisille järjestetään kirjavinkkausta ja/tai kirjailijavierailu lukemisen ja kirjallisuusharrastuksen edistämiseksi.

Toukokuu

Kirjasto edistää kestävää kehitystä järjestämällä kirjastolle viherkasvien vaihtopisteen, jossa asiakkaat voivat vaihtaa viherkasveja, taimia, pistokkaita tai siemeniä muiden asiakkaiden kanssa. Vaihtopiste on asiakkaiden käytettävissä toukokuun ajan tai niin kauan kuin vaihdettavia kasveja riittää.

Vaihtotapahtuman järjestämällä kirjasto voi rohkaista kokeilemaan vaihtoehtoisia kuluttamisen tapoja (eli vaihtamista uuden ostamisen sijasta) ja tuoda kasviharrastuksen hyvinvointivaikutuksineen kaikkien ulottuville.

Kesäkuu

Kesälukuhaaste 2027

Kirjasto järjestää kesälukuhaasteen, jonka tavoitteena on kannustaa eri-ikäisiä kuntalaisia lukemaan kesän aikana.

Kesälukuhaasteessa on kolme sarjaa:

- Perheet lukevat yhdessä: 4 kirjaa
- Lapset ja nuoret (7–17-vuotiaat): 4 kirjaa
- Aikuiset: 4 kirjaa

Kaikkien lukupassin palauttaneiden ja yhteystietonsa jättäneiden kesken arvotaan lahjakortteja paikallisiin ruokapaikkoihin.

Heinäkuu

Kirjasto osallistuu Runon ja laulun Rautalammin tapahtumaviikkoon tukemalla Runotalkoita sponsoroimalla runotauluissa tarvittavia materiaaleja sekä kokoamalla tapahtumaan liittyviä aineistonäyttelyitä.

Syyskuu

Kirjastonkäytön ja tiedonhaun opetus

Kirjasto toteuttaa yhteistyössä varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja lukion kanssa vuosittaisen kirjastonkäytön ja tiedonhaun opetuksen.

Esiopetus

Esiopetusryhmät tutustuvat kirjaston palveluihin, kirjastossa asiointiin, aineiston etsimiseen ja lainaamiseen sekä kirjaston sääntöihin. Tavoitteena on herättää kiinnostus lukemiseen ja tukea lukutaidon kehittymistä.

1. luokka

Oppilaille hankitaan kirjastokortit yhteistyössä huoltajien kanssa. Kirjaston käyttöä harjoitellaan säännöllisillä kirjastokäynneillä.

3. luokka

Oppilaille esitellään kirjaston aineistotyypit sekä niiden sijainti kirjastossa.

7. luokka

Oppilaat perehdytetään Rutakko-verkkokirjaston ja mobiilikirjaston käyttöön sekä tiedonhaun perusteisiin. Samalla tutustutaan kirjaston luokitusjärjestelmään ja tietokirjallisuuden sijoitteluun.

Lukio

Lukion oppikirjat ovat opiskelijoiden lainattavissa kirjastosta.

Uusille opiskelijoille järjestetään kirjaston palveluiden, käyttösääntöjen ja lainauskäytäntöjen esittely lukuvuoden alussa.

Ensimmäisen vuosikurssin opiskelijoille järjestetään syyslukukaudella tiedonhaun opastus, jossa harjoitellaan tiedonhakua sekä tietolähteiden kriittistä arviointia.

Lisäksi syyslukukauden lopussa järjestetään lukiossa pop up -kirjasto äidinkielen opetuksen yhteydessä. Opiskelijoille esitellään tietokirjallisuutta ja tarjotaan mahdollisuus lainata kurssin yhteydessä luettavaa aineistoa.

Lokakuu

Kirjasto järjestää kirjailijavierailun aikuisväestölle.

Vanhustenviikolla toteutetaan yhteistyössä Savonetin kanssa SeniorSurf-päivä, jonka tavoitteena on vahvistaa ikääntyneiden digiosallisuutta ja mediataitoja.

Joulukuu

Kunnassa syntyviä vauvoja muistetaan vuosittain rotinakasseilla. Kirjasto lahjoittaa kassiin vauvan ensikirjan sekä tietoa varhaisen lukemisen merkityksestä lapsen kehitykselle.

Jatkuva toiminta

Viestintä ja markkinointi

Kirjaston näkyvyyttä lisätään sosiaalisessa mediassa, paikallisviestinnässä ja tapahtumamarkkinoinnissa. Tapahtumista tiedotetaan myös paikallisradiossa, jotta saavutetaan mahdollisimman laaja kuntalaisjoukko, mukaan lukien ikääntyneet asiakkaat.

Kestävä kehitys

Kirjasto edistää kestävää kehitystä laajentamalla esinelainausta asiakkaiden tarpeiden mukaisesti. Vuoden aikana selvitetään mahdollisuudet lisätä lainattavia välineitä, kuten sisäilmanlaadun mittareita ja liikuntavälineitä. Yhteistyössä yhdistysten kanssa järjestetään kierrätysaiheinen luento. Lisäksi suunnitellaan harrastevälineiden vaihtopäivän tai kirpputoritapahtuman järjestämistä yhteistyössä vapaa-aikatoimen kanssa.

Yhteistyö yhdistysten kanssa

Kirjasto tukee Rautalammin Kulttuuriseuran lukupiirin toimintaa toimittamalla tarvittavaa aineistoa ja teemaluetteloita.

Paikallisia yhdistyksiä kannustetaan järjestämään kokouksiaan kirjaston tiloissa. Tilaisuuksien yhteydessä esitellään kirjaston palveluja ja toimintaa.

Digituki

SavoNetti järjestää kuukausittaiset digiopastukset kirjastolla. Lisäksi kirjaston henkilökunta tarjoaa päivittäistä digitukea asiakaspalvelun yhteydessä.

Lapsiystävällinen kunta

Kirjaston toiminnassa huomioidaan UNICEF:n Lapsiystävällinen kunta -mallin periaatteet. Kirjasto edistää lasten yhdenvertaisuutta, osallisuutta, tiedonsaantia, kulttuurisia oikeuksia sekä turvallista kasvua ja kehitystä.

Kirjasto tarjoaa lapsille:

- helposti saavutettavat palvelut
- turvallisen ja viihtyisän ympäristön
- maksuttomat palvelut
- tilan yhdessäololle ja vapaa-ajalle
- monipuolisia tapahtumia ja toimintaa
- ohjausta ja neuvontaa
- tukea opiskeluun ja harrastuksiin liittyvässä tiedonhaussa

Kotipalvelu

Kirjasto tarjoaa kotipalvelua kuntalaisille, jotka eivät terveydellisistä tai toimintakykyyn liittyvistä syistä pysty asioimaan kirjastossa. Kotipalvelun lisäksi kirjasto tekee säännöllisiä käyntejä palveluasumisen yksiköihin ja hoivakoteihin.

Osana kirjastopalvelujen saavutettavuutta järjestetään säännöllisiä lukutuokioita ikääntyneiden palveluyksiköissä. Kirjaston työntekijä käy lukemassa palveluyksiköissä kuukausittain ennalta sovittuna aikana ja asukkaat voivat osallistua lukuhetkeen matalalla kynnyksellä oman jaksamisensa mukaan. Lukutuokiot otettiin käyttöön vuoden 2026 syyskuussa.